

Warszawa, dnia 24 stycznia 2024 r.

**Pani
Urszula Paślawska
Przewodnicząca
Komisji Ochrony Środowiska,
Zasobów Naturalnych i Leśnictwa**

Szanowna Pani Przewodnicząca

Na wstępie w imieniu środowisk skupionych w ramach Stowarzyszenia Ruch Obrony Lasów Polskich (ROLP) chciałem podziękować za przejęcie inicjatywy odniesienia się do wydanego polecenia Ministra Klimatu i Środowiska (pismo z dnia 8/01/2024 r.) do Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych ws. wstrzymania/ograniczenia pozyskiwania drewna w lasach znajdujących się w zarządzenie PGL LP.

Przywołane powyżej pismo podważające decyzyjność urzędu Ministra sprawującego nadzór nad leśnictwem w zakresie dotychczas zatwierdzonych dokumentów planistycznych w postaci planów urządzania lasu (PUL) sporządzonych dla nadleśnictw działających w ramach Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe (PGL LP) wywołało znaczący sprzeciw interesariuszy. Dziś za wyjątkiem pewnych środowisk aktywistów i decyzji Kierownictwa Resortu Środowiska nie ma chyba w kraju grup społecznych, które popierałyby tak dalece idące i niezgodnione z zainteresowanymi stronami decyzje Resortu.

W ostatnich latach w sposób nieuprawniony urzędujących Ministrów odpowiedzialnych za nadzór nad Lasami Państwowymi oskarżano o niewystarczająco obiektywne prowadzenie konsultacji ze społeczeństwem w zakresie budowania planów urządzania lasu. Konsekwencją m.in. tego typu działań, w tym skarg składanych do Komisji Europejskiej jest wyrok TSUE w sprawie C-432/21, który orzekł, że *Polska uchybiła zobowiązaniom państwa członkowskiego, bo wykluczyła możliwość zaskarżenia przez organizacje ochrony środowiska przed sądem planów urządzania lasu*. Odpowiedzią na powyższe było wydanie wspólnego oświadczenia przez MKiŚ oraz LP, w którym podkreślono, że *prawo do sądu już wcześniej było zapewnione wobec organizacji, zaś zmiana polskiego prawa zgodnie z wyrokiem TSUE oznaczałaby możliwość zaskarżania planów bez takiego uzasadnienia, co w praktyce doprowadziłoby do paraliżu gospodarki leśnej w całym kraju i w konsekwencji upadku polskiego przemysłu drzewnego*. Niemniej jednak nie odnosząc się wprost do istoty sprawy, której wyrok jest powszechnie znany, niepodważalnym faktem jest prowadzenie konsultacji społecznych na etapie budowy planów urządzania lasu, czego wydając

decyzję w dniu 08 stycznia 2024 r. Minister właściwy ds. środowiska zasobów naturalnych i leśnictwa nie uczynił.

Ważnym zaznaczenia jest również niepokojące zjawisko atakowania realizowanej przez dziesięciolecia w myśl obowiązującej Polityki Leśnej Państwa idei wielofunkcyjnej i zrównoważonej gospodarki leśnej realizowanej m.in. na terenie lasów zarządzanych przez Lasy Państwowe. Wydana decyzja nasuwa pytanie, czy najpiękniejsze fragmenty ekosystemów leśnych znajdują się wyłącznie na gruntach państwowych zarządzanych przez PGL Lasy Państwowe czy też dotyczy to również innych form własności gruntów, na których gospodarka leśna realizowana jest w myśl sporządzonych uproszczonych planów urządzania lasu? Jeżeli tak jest, to tym bardziej należałoby wspierać pracowników Lasów Państwowych w prowadzeniu gospodarki leśnej na dotychczasowych zasadach i z dumą chwalić się tym doświadczeniem chociażby w myśl przyjętej podczas 24 Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (COP 24 w Katowicach) tzw. „deklaracji leśnej” („Lasy dla Klimatu”), w której zapisano, że *„Podzielając wizję świata, w którym wszystkie rodzaje lasów i drzew poza lasami są zarządzane w sposób zrównoważony, przyczyniają się do zrównoważonego rozwoju i zapewniają korzyści gospodarcze, społeczne, środowiskowe i kulturowe dla obecnych i przyszłych pokoleń, przedstawioną w Strategicznym Planie ONZ dla lasów. **Uznając, że wielofunkcyjna i zrównoważona gospodarka leśna przyczynia się do ochrony przyrody, jak również jest kamieniem węgielnym w osiągnięciu równowagi między antropogenicznymi emisjami ze źródeł a ich usuwaniem przez pochłaniacze,**”*. Niezwykle ważnym jest by mówiąc o ochronie przyrody w Polsce nie rozgraniczać własności prawa do gruntu ale rzeczywiście chronić najcenniejsze fragmenty przyrody robiąc to w sposób przemyślany, zgodnie z przyjętą i akceptowaną przez społeczność strategią i w myśl obowiązujących przepisów prawa. Aktualnie pomijanie przed wydaniem decyzji głównych grup interesariuszy w tym przedstawiciele samorządów, lokalnej społeczności, właścicieli zakładów związanych z przemysłem drzewnym, zakładów usług leśnych, transportu, pracowników Lasów Państwowych, stowarzyszeń i fundacji działających na rzecz leśnictwa, łowiectwa i przemysłu drzewnego wzbudza w nas poczucie wykluczenia społecznego i zakrawa o dyskryminację.

Zastanawiającym jest również sama konstrukcja wydanego przez MKiŚ polecenia a dokładniej rzecz ujmując jej zgodność z obowiązującym w Polsce prawem. Wydanie polecenia, które w konsekwencji w drodze podległości służbowej winien zrealizować nadleśniczy staje w sprzeczności z artykułem 35 ust 1 Ustawy o Lasach, który wskazuje na to, że *Nadleśniczy prowadzi samodzielnie gospodarkę leśną w nadleśnictwie na podstawie planu urządzenia lasu oraz odpowiada za stan lasu (...)*. Dokument, o którym jest mowa powyżej (PUL) przed jego zatwierdzeniem przez Ministra właściwego ds. środowiska podlega szeregowi konsultacji społecznych i merytorycznych oraz poddawany jest ocenie oddziaływania na środowisko. W przywołanej Ustawie o Lasach w art. 18 ust 2 jest mowa, że *„W przypadkach*

uzasadnionych stanem lasów, a w szczególności wystąpieniem szkód lub klęsk żywiołowych, plan urządzania lasu może być opracowany na okresy krótsze niż 10 lat". Art. 23 ust. 1 wskazuje, że „Zmiana planu urządzania lasu lub uproszczonego planu urządzania lasu może być dokonana aneksem, z zastrzeżeniem ust. 2 i 4 oraz zachowaniem przepisów art. 22”. Wydane polecenie narusza również przepisy wewnątrz obowiązujące pracowników Lasów Państwowych ujęte m.in. w § 171 Instrukcji Urządzania Lasu wprowadzonej do stosowania w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych Zarządzeniem nr 116 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 grudnia 2023 r. w sprawie wprowadzenia „Instrukcji urządzania lasu” w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe (znak: ZU.0210.10.2023). Wydane do realizacji przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych polecenie ogranicza również możliwość bezpośredniego wykonywania planu zadań ochronnych sporządzonych dla rezerwatów przyrody, reagowania w zwalczaniu zagrożenia lasu i eliminowania skutków ewentualnie powstałych katastrof przyrodniczych, jakie coraz częściej w ramach obserwowanych zmian klimatycznych dotyczą nasz kraj.

Kierując się próbami wyłączenia obszarów objętych gospodarką leśną z użytkowania na rzecz tworzenia kolejnych parków narodowych, w naszej ocenie pominięto aspekty historyczne, z których jednoznacznie wynika (na podstawie m.in. dostępnej dokumentacji mapowej i wyników skanowania przestrzennego w technologii Lidar), że tereny objęte ograniczeniami w szczególności w południowo-wschodniej części Polski były obszarami intensywnie użytkowanymi rolniczo i charakteryzującymi się wysokim zaludnieniem. Działania militarne i konsekwencje wojen jakie dotyczyły Polskę sprawiły, że obszar ten w wielu przypadkach wymagał zagospodarowania w tym zalesienia. To dzięki niemalże aptekarskiej dokładności i niepodważalnej wiedzy oraz fachowości leśników przez lata udało się przywrócić siedliskom leśnym ich właściwy stan oraz wprowadzić gatunki drzew dostosowanych do wzrostu w danych warunkach makro- i mikro-klimatycznych, popierając w miarę możliwości odnowienia naturalne.

Pomijając aspekt ekonomiczny związany z rentowością funkcjonowania parków narodowych i możliwościami ich utrzymania przez budżet państwa (za sprawą podatników) oraz mocno zróżnicowaną „odwiedzalnością” już aktualnie funkcjonujących parków, które w wielu przypadkach borykają się z problemami finansowymi (zbyt niskie zarobki pracowników Służby Parków Narodowych) uważamy, że tworzenie kolejnych obszarów chronionych na terenie kraju ze zwróceniem szczególnej uwagi na stworzenie systemu ochrony obszarów stanowiących korytarze przyrodnicze ułatwiający swobodne przemieszczanie się gatunków w drodze szerokich konsultacji przeprowadzonych w sposób transparentny, przemyślany i zakończony opracowaniem stosownych dokumentów o randze strategii, przyniosłoby akceptowalne przez wszystkie grupy interesariuszy rezultaty.

Skutki wprowadzenia w życie wskazań zawartych w poleceniu MKiŚ są już dziś wyraźnie zauważalne. Niezadowolenie i wyraźny sprzeciw społeczny zostały

zademonstrowane w protestach jakie miały miejsce w ostatnich dniach na terenie Pogórza Przemyskiego, wieloma interwencjami i wpisami na portalach społecznościowych ze strony pracowników zakładów usług leśnych oraz niepokojem przemysłu drzewnego, który zostanie w konsekwencji dotknięty skutkiem ograniczenia pozyskania drewna. Podjęta w dniu 23 stycznia 2024 r. inicjatywa MKiŚ zawarta w piśmie skierowanym do Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych nakazująca *przy wykonaniu polecenia wstrzymania/ograniczenia pozyskiwania drewna jednoczesne zagwarantowanie zakładom usług leśnych wykonywanie prac na poziomie wynikającym z zawartych z nimi umów na 2024 r. oraz zapewnienia dostępności drewna na rynku* zawiera w sobie wiele sprzeczności. Należy przypomnieć, że w Polsce pozyskanie drewna w leśnictwie odbywa się w zgodzie z zasadami ochrony przyrody w ramach wielofunkcyjnej i zrównoważonej gospodarki leśnej na podstawie zatwierdzonego PUL. Nie jest dopuszczalne prowadzenie pozyskania drewna w sposób niezgodny z prawem a zarazem nakłaniającym zarządców lasów (nadleśniczych) do pozyskania większej masy surowca drzewnego niż wynosi przyrost roczny drzewostanów (aktualnie stosunek ogólnego pozyskania drewna do przyrostu wynosi 67%). Dzięki zachowaniu równowagi w prowadzeniu gospodarki leśnej możliwe jest łączenie na obszarach zarządzanych przez Lasy Państwowe funkcji ochronnej (przyrodniczej), społecznej (w tym rekreacyjnej) i produkcyjnej (związanej z pozyskaniem drewna). Dotychczasowe ograniczenia w prowadzeniu gospodarki leśnej wywołały wiele niekorzystnych dla przemysłu drzewnego skutków jak chociażby likwidację wielu zakładów przetwórstwa drzewnego i szkół kształcących w tym kierunku w północno-wschodniej (np. Hajnówce i Grajewie) i południowo-wschodniej części Polski (Ustianowa). Wierzymy w to, że przeprowadzona w ramach Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa dyskusja pozwoli zaprzestaniu podejmowaniu nieuzasadnionych i nieskonsultowanych ze społeczeństwem decyzji oraz pozwoli wycofać wprowadzone w życie polecenia, których skutki już dziś wywołują wiele niepokoi społecznych ale mogą w przyszłości przynieść dodatkowo negatywne skutki dla gospodarki kraju (około 0,5 mln osób związanych z sektorem leśno-drzewnym generujących przychód w wysokości około 3,2% PKP) i stabilności drzewostanów tworzących potęgę polskich lasów.

Reasumując jako ROLP będziemy tak jak dotychczas zawsze wspierać działania zmierzające w kierunku zachowania polskich lasów w tym PGL Lasy Państwowe w formule służącej społeczeństwu, przyrodzie ale i zatrudnionych osób w strukturach Lasów Państwowych, Zakładów Usług Leśnych, Leśnych Zakładów Doświadczalnych, BULiGL, BNL, IBL, szkół leśnych, uczelni wyższych i Parków Narodowych oraz współpracujących z nimi gałęzi przemysłu.

Z poważaniem i leśnym
pозdrowieniem „Darz Bór”,

dr inż. Benedykt Roźmiarek

Do wiadomości

1. Związek Leśników Polskich w RP
2. Krajowa Sekcja Leśnictwa NSZZ Solidarność
3. ZG Stowarzyszenia Inżynierów Techników Leśnictwa i Drzewnictwa
4. ZG Polskiego Towarzystwa Leśnego
5. Stowarzyszenie Leśników i Właścicieli Lasów
6. Polska Izba Gospodarcza Przemysłu Drzewnego
7. Polski Związek Pracodawców Leśnych
8. Witold Koss Dyrektor Generalny Lasów Państwowych
9. Małgorzata Golińska Poseł na Sejm RP
10. Paweł Sałek Poseł na Sejm RP
11. Towarzystwo Przyjaciół Lasu
12. Donald Tusk Prezes Rady Ministrów
13. Andrzej Duda Prezydent RP